

Cuntrada mediala rumantscha s'organisescha da nov

■ (cp) ler han ins preschentà a Cuira il concept «Medias rumantschas 2019». En Svizra rumantscha lavuran las medias privatas e las medias publicas en l'avegnir maun en maun per garantir ina puschida mediala durabla en la quarta lingua nazionala. En ina decleraziun d'intenziun communabla han l'Agentura da Novitads Rumantscha (ANR), las gasettas «Posta Ladina», «La Quotidiana», «La Pagina da Surmeir» e Radiotelevision Svizra Rumantscha (RTR) affirmà lur idea fundamentala da rinforzar la piazza da medias rumantscha e da garantir er en l'avegnir puschidas en tun, maletg e text. En in proxim pass elavur'ins comunabla-main co che la collavuraziun detagliada tranter ils partenaris vesa or. *Martina Gammeter*, editura da la «Posta Ladina»: «Jau sun persuadida che las medias rumantschas profiteschon da quella reorganisaziun. Il nov model da partenadi cun RTR e la professionalisaziun da la FMR vegnan ad avair effects positivs sin la qualitad dals cuntegns publicistics. Quai è impurtant, perquai che las lecturas ed ils lecturs rumantschs han sco quels da tschellas linguas nazionalas il dretg sin schurnalismem da qualitad, independentmain dal medium.»

ANR daventa FMR

Cun l'incumbensa essenziala da garantir er en furma scritta ina puschida media-

Il parsura da la Lia Rumantscha Johannes Flury è surprais dal grond eco cheil project «Medias Rumantschas» ha en la publicitad.

FOTO O. ITEM

la adequata per la populaziun rumantscha vegn l'ANR transformada en la fundaziun independenta «Fundaziun da

medias rumantscha» (FMR). Per crear tantas sinergias sco pussaivel vegn la redacziun manada da la FMR a sa focussar

sin l'approfondaziun textuala da temas regionalis e surregionalis, entant che RTR vegn a contribuir en emprima lingua no-

vitads ed actualitads. Sin ina plattafurma administrada e tgrada da la FMR vegnan cuntegns mess a disposiziun – gra-tuitamain e cun ils medems dretgs per tuts – a tut ils partenaris che han ina cunvegna da prestaziun correspundenta cun la FMR. Viceversa vegnan puschids tscherts cuntegns dals partenaris sin la plattafurma sut mintgamai las medemas cundiziuns a tut ils auters partenaris.

Nov cussegl da fundaziun e nova schefredactura/nov schefredactor

Il cussegl da fundaziun da la FMR duai sa cumponer en l'avegnir da personalitads independentas colliadas fermamain cun la cuminanza linguistica rumantscha e che han enconuschientschas specialisadas da las medias e da management. Actualmain èn ins a la tschertga d'ina presidenta u d'in president adattà. Represchentants da chasas da medias che profiteschon da prestaziuns da la FMR na fan betg pli part dal gremi. Lur interess duain vegnir tractads d'in cussegl consultativ agiuntà a la FMR. Suttamess a la fundaziun è da nov in'atgna schefredactura resp. in agen schefredactor. Questa nova funcziun cumpiglia d'ina vart la direenziun da la redacziun FMR e la responsabladad generala publicistica per ses cuntegns, da l'autra vart duai ella era contribuir decisivamain a la produenziun da cuntegns. In da quests dis vegn publicità il profil da la piazza nova.

Perspectivas per il mund da medias rumantsch

Edituras ed editurs valiteschan positiv la collaboraziun avisada

DAD ANDREAS CADONAU / ANR

■ La represchentanza da las medias grischunas vesa perspectivas en la collaboraziun tranter medias privatas e publicas e spetga principalmain nà da RTR in support substanzial puncto novitads e formaziun schurnalistica. La directura dad RTR, *Ladina Heimgartner*, po s'accordar cun quella spetga usché lunsch che l'autonomia publicistica dad RTR nun è betg tangada. La collaboraziun tranter *Martina Gammeter* e la Agentura da Novitads Rumantscha (ANR) nun è stada simpla ils onns pasads.

Quai ha l'editura da la «Posta Ladina» confermà sin dumonda. Tuttina sustegn ella la midada da la ANR tar la fundaziun successura e ha discurre da perspectivas empermententas. Ella è da l'avis da pudair profitar a favur da la «Posta Ladina» da la puschida dad RTR via la plattafurma comunabla, principalmain pertutgant novitads. *Gammeter* vesa l'incumbensa da las atgnas schurnalistas e schurnalists e da la ANR, respectiv Fundaziun medias rumantschas (FMR), da sa profundar en l'istorgia davos la novitad per porscher in product schurnalistic variabel ed interessant. A moda positiva valitescha l'editura da la «Posta Ladina» las pussevledads da scolaziun offeridas dad RTR. Senz'auter vesa *Gammeter* spazi tar l'atgna redacziun da medemamain contribuir a la FMR. Ella ha fatg attent a las cunvegns da prestaziun che stoppian anc definir la collaboraziun.

Ladina Heimgartner, directura dad RTR, è pertscharta da las spetgas dals editurs privats vers RTR. Per ella è quella spetga chapibla demai che RTR è il ferm partenari da FMR. La directura ha fatg attent a las premissas concessionaras che la chasa da medias publicas saja sutmessa. La pli impurtanta da quella premissa è, tenor *Heimgartner*, l'autonomia redacziunala dad RTR. Quai fatg na sclaudia dentant betg da coordinar tscherta lavur schurnalistica tranter ANR respectiv l'organisaziun successura FMR e RTR.

Pudair cuntinuar

Betg main che 300 000 francs aveva l'editur da La Quotidiana pretendi avant dus onns per cuntinuar cun la suletta gasetta dal di rumantscha. *Silvio Lebrument* ha ditg ch'è sa tractia dal deficit chaschunà da la LQ a la chasa da medias. Entras la collaboraziun entaifer la nova organisaziun da las medias rumantschas vegnia la chasa editura distgargiada essenzialmain da quest deficit, uschia ch'ella saja sa decidida da cuntinuar cun l'ediziun da la gasetta rumantscha La Quotidiana tschintg dis per emna era pervi dal dumber dad abbonents da la LQ. Bain ha *Lebrument* accentuà las midadas medialas, malgrà la digitalisaziun legia la maioritad dentant anc adina gasettas dal di stampadas. Co la situaziun sa preschentia en il futur saja grev da dir, ha *Lebrument* explitgà.

Annualmain retschaiva la Uniun rumantscha da Surmeir (URS) ed editura

sada la «Pagina da Surmeir» 100 000 francs da la ANR. *Gion Sonder*, president da la URS, ha confermà da na pudair edir la «Pagina da Surmeir» senza questa contribuziun. Sche la summa flessegia era en il futur, è momentan anc intschert, ha *Sonder* explitgà e visà a las tractativas per ina cunvegna da prestaziun tranter FMR e la URS, l'editura da la «Pagina». *Sonder* fiss led da chattar ina soluziun intermediara en fin l'onn 2021. Il termin da pensiun da l'actual redactor da la «Pagina». Soluziuns davart il futur da la «Pagina da Surmeir» sco part da la LQ ni da las Novitads, sajan bain vegnidas discutadas, decisius sajan anc betg crudadas.

Model innovativ

Il secretari da la Lia Rumantscha, *Martin Gabriel*, è satisfatg da la veglia dals protagonists da las medias rumantschas da collaborar pli stretg. El ha discurre da dus onns intensivs e dad ina sfida da chattar

primò ina soluziun intermediara per garantir a curta vista l'ediziun da la LQ. Vinavant saja svelta sa mussà che novas furmas dad ediziun na sajan betg realisablas essend ch'ils editurs hajan demussà la voluntad da vulair cuntinuar cun ils agens products. *Gabriel* è persuadi che la soluziun preschentada e la veglia da collaborar suttastrigada dals editurs privats e publicis saja ina furma adattada per dumagnar las sfidas futuras da las medias rumantschas. *Heimgartner* vesa en la collaboraziun tranter la chasa da medias publica ed ils editurs privats in novum per l'entira Svizra. Ella ha ditg che la direenziun generala dad SRG/SSR persequiteschia cun interess quest project. In privel dad in schurnalismem uniftgà entras la nova collaboraziun tranter ils editurs na vesa la directura dad RTR betg exnum. La finfinala na vegnia l'indipendenza redacziunala dals singuls partenaris betg tangada.

Ils partenaris da las medias rumantschas suttascrivan la «charta da cooperaziun». Da san. *Gian Michael* (ANR), *Ladina Heimgartner* (RTR), *Martina Gammeter* (Posta Ladina), *Gion Sonder* (Pagina da Surmeir) e *Silvio Lebrument* (Somedia/La Quotidiana).

FOTO O. ITEM